

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 36/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 28 kap. 7 § i strafflagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 december 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av 28 kap. 7 § i strafflagen (RP 277/2010 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningssekreterare Sami Kiriakos, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Timo Kievari, kommunikationsministeriet
- statsåklagare Christian Lundqvist, Riksåklagarämbetet

- forskare Ville Hinkkanen, Rättspolitiska forskningsinstitutet
- överinspektör Sari Kajantie, Centralkriminalpolisen
- advokat Tiina Haapa-aho, Finlands Advokatförbund
- juridisk chef Marko Lahtinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry
- professor Sakari Melander.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Konsumentverket
- Kommunikationsverket
- Finlands domareförbund rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att strafflagen ändras. Att använda en internetanslutning via ett oskyddat trådlöst datanät ska inte längre betraktas som olovligt brukande. Den föreslagna lagen innebär att olovlig användning av ett

oskyddat WLAN (wireless local area network) och motsvarande typ av trådlöst datanät samt en internetanslutning via det uttryckligen avkriminaliseras.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Att använda en internetanslutning via ett oskyddat trådlöst datanät ska inte längre betraktas som olovligt brukande. Den föreslagna lagen innebär alltså att olovlig användning av ett oskyddat

WLAN (wireless local area network) och liknande typer av trådlösa datanät plus internetuppkoppling via nätverket avkriminaliseras.

Syftet är att ta tag i de problem som den nuvarande kriminaliseringen av olovlig användning

medför. Användarna kan inte alltid veta om ett oskyddat nätverk är avsett att användas fritt eller inte. Ägaren kan ha låtit bli att skydda nätverket avsiktligt eller oavsiktligt. Det kan också hända att ägaren tillåter gemensam användning för en begränsad grupp användare. Beroende på inställningarna kan användaren dator automatiskt och utan att fråga användaren skapa en förbindelse till närmaste WLAN-nätverk och det är inte säkert att användaren lägger märke till det. På grund av gärningens art är det svårt att övervaka olovlig användning av ett WLAN-nätverk. Också för ägaren kan det vara svårt att upptäcka olovlig användning av en oskyddad nätuppkoppling. Risken för att åka fast är således mycket liten.

I motiven till propositionen gör regeringen en bedömning av hur lämpligt det är att kriminalisera användning av oskyddade trådlösa lokala nätverk och diskuterar olika sätt att lösa de anknytningsproblemen. Av de skäl som regeringen lägger fram och med hänvisning till annan information anser utskottet den föreslagna modellen vara befogad och förenlig med de rådande kriminaliseringsprinciperna och den straffrättsliga laglighetsprincipen.

I detta sammanhang bör det noteras att det fortfarande kommer att betraktas som olovligt brukande och alltså vara straffbart att utan lov koppla upp sig via ett oskyddat nätverk, exempelvis till en intranetserver, någon annans dator eller informationssystem eller terminaler inom specialområden. Den som bryter sig in i någon annans dator eller en intranetserver genom att bryta skyddet gör sig skyldig till och bestraffas för dataintrång precis som nu. Om det är straffbart eller inte att använda ett oskyddat WLAN-nätverk antas inte ha någon avgörande betydelse för ett beslut att begå andra brott. Det faktum att

det vore straffbart att använda ett oskyddat WLAN-nätverk inverkar inte på de tillgängliga metoderna för att undersöka andra typer av brott.

Det bästa sättet att skydda sig mot att trådlösa nätverk används olovligt är att skydda dem, framhåller utskottet. Under behandlingens gång kom frågan upp innehavaren av en internetuppkoppling kan lida ekonomisk skada om ett oskyddat nätverk används olovligt och uppkopplingen faktureras utifrån överförd data. Utskottet påpekar att risken existerar redan nu. Det enda säkra sättet att undvika risken är att skydda sitt nätverk. Innehavaren får ett större ansvar för att skydda nätverket när det inte längre är straffbart att utan lov använda ett trådlöst nätverk. I slutändan förbättras också informationssäkerheten.

Enligt propositionen krävs det vanligen att ägaren läser de instruktioner som följer med basstationen eller får handledning, men det är inte fråga om någon åtgärd som kräver specialkunskap. En WLAN-basstation kan också vara skyddad med lösenord redan genom fabriksinställningarna. Utskottet vill trots allt påpeka att konsumenterna kan ha mycket varierande it- och datakunskaper och alla kan inte nödvändigtvis tillräckligt mycket för att själva skydda sin internetuppkoppling eller ändra standardinställningarna i en dator eller annan utrustning. Därför är det viktigt att myndigheterna och näringsutövarna bemödar sig om informera och handleda bättre i frågor som gäller skydd av WLAN-förbindelser.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 4 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Janina Andersson /gröna
vordf. Anna-Maja Henriksson /sv
medl. Esko Ahonen /cent
Kalle Jokinen /saml
Oiva Kaltiokumpu /cent
Ilkka Kantola /sd
Sampsa Kataja /saml

Jari Larikka /saml
Outi Mäkelä /saml
Raimo Piirainen /sd
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Mauri Salo /cent
Mirja Vehkaperä /cent
Lasse Virén /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.